

Hvem vil du sitte fast i heisen med – en bergenser eller en fra Oslo?

Hovedstaden er fremoverlent. Det samme kan ikke sies om Bergen.

A | Kommentar
Nazneen Khan-Østrem
Kommentator

«Du må kje smiske med de oslofolkene.» Året var 1990 og slik lød meldingen fra en nær venn i Bergen. Vi satt på den gamle rockepuben Garage, der jeg ventet ivrig på et rockeband som skulle komme fra Oslo. Bandmedlemmene var gode kompiser. Jeg ble helt oppgitt av holdningen.

Jeg kommer aldri til å glemme den uttalsen. Den oppsummerer forholdet mellom bergensere og oslofolk presist. Den har alltid vært preget av intens rivalisering.

Spenning. Konflikten har igjen blusset opp etter at Rødt-politiker Sofie Marhaug kom med uforsiktede uttalelser om både Oslos natur og oslofolks personlighet. Det fant sted i Aftenpostens spalte «Mitt Oslo» nylig.

Diskusjonen har også ført til hissige samtaler på hjemmefronten med mine to sønner, som er født og oppvokst i hovedstaden, og med min ektefelle, sunnmøringen. Han har 10 års fartstid i Bergen og er svak for Vestlandets perle. Han mener dessuten at sønnene våre tidvis er preget av «hovedstadsarroganse».

Enkelte jeg har snakket med, mener at oslofolk burde ha vært enda mer arrogante i møte med Marhaug, og oversett utspillene hennes. Jeg er tilbøyelig til å være enig.

Kalde fakta. Det er på tide å gå mer analytisk til verks. Jeg anser meg selv for å være godt rustet til denne oppgaven. Selv er jeg britisk sørlending. Lojaliteten spriker i alle retninger.

Jeg har bodd fem år i Bergen. Min første sommerjobb var i Bergens Tidende. Til høsten har jeg bodd 30 år i Oslo uten å legge til meg Oslodialekt.

Marhaug har problemer med tre konkrete ting: Arkitekturen, naturen og Oslofolks personlighet.

Arkitektur. Her er konkurransen knallhard. Å spasere i Bergens gater er en ren fryd. De har bevart gamle trehus. Smu-

• Bryggen i Bergen er en internasjonal turistattraksjon. Men kan den måle seg med Oslos nye attraksjoner? Foto: Gorm Kallestad, NPK

gene er idylliske. Brostein er bevart. Dessuten vinner de på topografi. Områder som Kalfaret, Nordnes og Sandviken glir elegant ned mot sjøen.

Det minner om Ålesund, Bilbao og Porto. Når det er vår og rododendronene blomstrer, er det så vidt man klarer å puste. Skjønnheten er overveldende. Men: Gatene på Frogner, Vålerenga og Kampen rommer noe av sjarmen man kan finne i Bergens gater. Det er staselige bygårder. Små smug. Men det holder hardt. Jeg ser det.

Her i hovedstaden har det gått sport i å løfte frem Fjordbyen som en ny stolthet. Den har selvsagt sine skyggesider. Bergen kan ikke vise frem en lignende satsing. Fjordbyen rommer både interessant arkitektur og byliv. Selv om Nordnes sjøbad finnes, blekner det mot Oslofjordens bademuligheter.

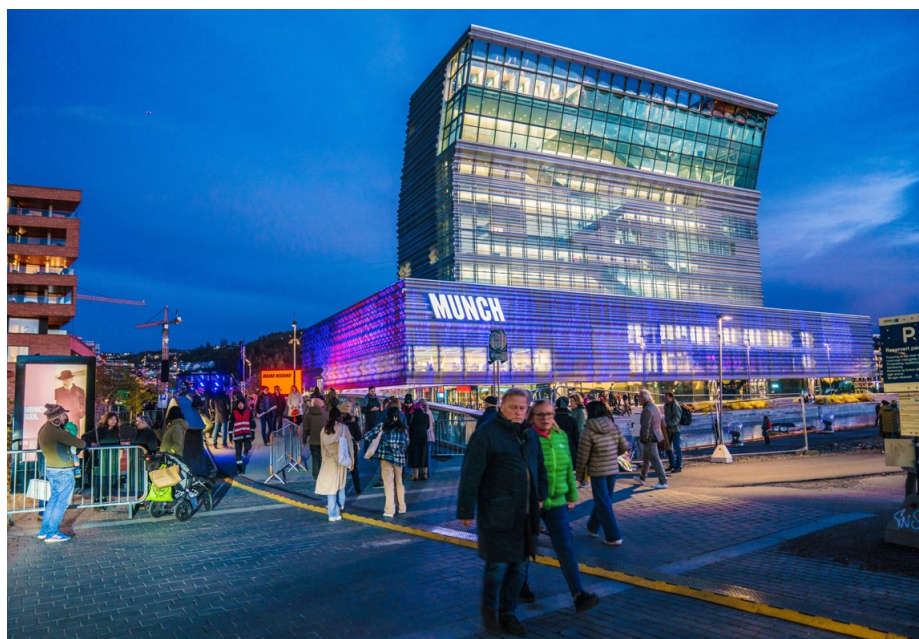
Oslo evner å fusjonere natur og urbanitet på best mulig vis. Og har Bergen vakre øyer sentralt plassert i fjorden, der tusenvis av mennesker kan dra til hver sommer med kollektivtrafikk? Jeg tror jeg lar det bare stå der.

Kanskje er Barcode både nyrikt og oppblåst, men Oslo vet hvordan en by virkelig kan utnyttes. Hovedstaden er fremoverlent. Det kan ikke sies om Bergen.

Naturen. Bergensere er så inderlig stolte av sine syv fjell. De sprekker av stolthet når man nevner Fløibanen. Den har frakket bergensere og turister helt fra 1918 opp og ned den bratte fjellsiden. Men er det lov å si at det er mye ståk for lite?

Turen tar bare noen minutter. Kan egentlig utsikten måle seg med den man får på toppen av for eksempel Grefsenkollen? Eller Holmenkollen?

Problemet med fjellene i Bergen er at de nærmest sluker byen. Det er en omfavelse som kan oppleves kvelende. Det skjer aldri med Oslomarka. Den gir en

• Fjordbyen er Oslos nye stolthet. Finnes noe slikt i Bergen? Foto: Stian Lysberg Solum, NTB

voldsom følelse av frihet.

Det finnes til og med alper: Maridalsalpene. Det høyeste punktet er 537 meter over havet. Til sammenligning er Fløiens høyeste punkt 320. Marka rommer dessuten også makeløs eventyrskog. Trolsk, uberørt og stille. Sånn rett ved byen. På et blunk er man borte vekk.

Bergensere er også kry over Ulriken. Her kan man ta en gondolbane helt til topps, over 600 meter over havet. Det skal de ha, bergenserne. De har en gondolbane. Christian Ringnes fikk mange til å frese i avsky da han la frem en plan om gondol mellom Ekeberg og Bjørvika.

Den ideen ble skrinlagt av byrådet i fjor. Det ble sett på som for «kommersielt». Oslo holder seg jordnær.

Personlighet. Jeg velger meg en bergenser.

Bergensere har selvtilitt. Du hører dem

før du ser dem. De kvier seg ikke for å ta plass. Det er en befrielse i en nasjon der såkalt small-talk ses på som det ultimate beviset på at noen er overfladiske. Bergensere kommuniserer sjelden med filter.

Som en naturlig konsekvens av denne egenskapen, stiller de også med noen av landets beste ordsmeder: Lars Vaular, Jan Eggum og Razika er bare noen av dem.

Jada, Lillebjørn Nilsen, Lars Lillo og Karpe er dyktige de også. Men hadde de konkurrert offentlig på Torgallmenningen eller på Rådhusplassen, ville bergenserne ha vunnet.

Konklusjon? Bergen råder utvilsomt på ett vis: Patriotisme. Der har oslofolk altfor lenge kommet til kort.

Det er synd at en ytre fiende må dukke opp for at oslofolk skal kjempe for alt de holder kjært. På dette området kunne Oslo trengt en solid innføring fra bergensere. Ergerlig nok.